

**UCHWAŁA NR XIX/100/2020
RADY GMINY PIONKI**

z dnia 25 maja 2020 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019, poz. 506), art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U z 2019,poz 1111), Rady Gminy w Pionkach, uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019, za rok 2019, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący Rady Gminy

Dariusz Gonciarz

SPRAWOZDANIE

**GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W PIONKACH Z REALIZACJI ZADAŃ GMINNEGO
PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2017
– 2019, ZA 2019 ROK ORAZ PRZEDSTAWIENIE
POTRZEB ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ**

Spis treści

I. Wstęp

II. Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019.

1. Diagnozowanie i monitorowanie sytuacji rodzin z dziećmi zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

2. Rozwój współpracy interdyscyplinarnej na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

3. Doskonalenie umiejętności zawodowych i metod pracy z rodziną pracowników instytucji oraz organizacji działających w obszarze pomocy dziecku i rodzinie.

4. Wspieranie osób przeżywających trudności w pełnieniu ról rodzicielskich oraz poprawa funkcjonowania rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo.

4.1. Prowadzenie pracy socjalnej z rodziną.

4.2. Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

4.3. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych.

4.4. Udzielanie stypendiów i zasiłków szkolnych.

4.5. Wspieranie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej.

4.6. Realizacja usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi o szczególnych potrzebach zdrowotnych.

4.7. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.

4.8. Organizowanie nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego w szczególności psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego.

III. Potrzeby dotyczące realizowanego działania.

Podsumowanie

I. Wstęp.

Gminny Program Wspierania Gminy Pionki na lata 2017-2019 jest odpowiedzią na potrzeby mieszkańców naszej gminy i obejmuje działania mające na celu poprawę funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wychowaniu dzieci oraz sprawowaniu opieki nad nimi. Niniejszy dokument jest sprawozdaniem z realizacji zadań zawartych w programie w roku 2019.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania gminy wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2019.1111 t. j. z dnia 2019.06.14) zwanej dalej „Ustawą” poprzez realizację zadań własnych gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny dla Gminy Pionki na lata 2017-2019, zwanego dalej „Programem”.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Do 31 marca każdego roku Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2019.1111 t. j. z dnia 2019.06.14)

Do zadań własnych gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (art. 176) należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) (uchylona)
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,

- b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ponoszonych przez rodziny wspierające (zgodnie z art. 30 i 31 Ustawy),
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zamieszkałego na terenie gminy.

Ustawodawca określił zakres przedmiotowy wsparcia, jakiego należy udzielić rodzinie doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (art. 8 ust. 1, 2, 3 Ustawy). Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnione jest wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny prowadzone jest w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- 2) terapii i mediacji;
- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych specjalistycznych;
- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.

II. Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodzin

1. Diagnozowanie i monitorowanie sytuacji rodzin z dziećmi zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Ocena sytuacji rodzin oraz diagnoza występujących w nich problemów niezmiennie jest pierwszym krokiem w kierunku udzielenia im skutecznej pomocy. Podobnie jak w poprzednich latach informacje o rodzinach w kryzysie lub przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych pozyskują głównie pracownicy socjalni zatrudnieni w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pionkach poprzez przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych, kontakty z rodzinami, w których prowadzona jest wyłącznie praca socjalna, kontakty z pracownikami instytucji pracujących na rzecz dzieci i rodzin. Diagnoza sytuacji rodzin powstaje również w oparciu o informacje pozyskane przez asystentów rodziny.

Praca z rodziną podejmowana jest zarówno w rodzinie wymagającej wsparcia, by mogła poradzić sobie z doznawanymi trudnościami, tak by nie doszło do działań interwencyjnych w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, jak i rodzinie w przypadku czasowego umieszczenia dzieckapozza rodziną. Pracownik Ośrodka współpracuje wówczas z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, placówką, w której umieszczono dziecko. Działania pomocowe zmierzają do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców umieszczonego dziecka, by możliwy był powrót dziecka do rodziny biologicznej.

W przypadku, gdy Ośrodek poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do Kierownika Ośrodka z wnioskiem o jego przydzielenie. Do współpracy z asystentem rodziny może zobowiązać rodziców małoletnich dzieci także Sąd Rodzinny na mocy postanowienia.

Asystent rodziny pracuje w ramach zadaniowego czasu pracy, co umożliwia dostosowanie czasu pracy do indywidualnych potrzeb rodziny, nie może łączyć pracy z obowiązkami pracownika socjalnego na terenie gminy, nie może również prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę (art. 17 Ustawy). Asystent rodziny prowadzi pracę

z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę (art. 14 Ustawy).

Realizacja zadań w 2019r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w postaci zatrudnienia asystenta rodziny od 2012r. W 2019r finansowanie zatrudnienia pracownika wyniosło 52 923,51 zł z czego 32 185,51 ze środków własnych a 20 738 zł z dotacji celowej Wojewody Mazowieckiego. W 2019 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pionkach usługą asystenta rodziny zostało objętych **15 rodzin**, w których wychowywało się **33 dzieci**.

W ciągu roku w 3 rodzinach zakończono współpracę: ze względu na osiągnięcie bądź częściowe osiągnięcie celów (2 rodziny), ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę (1 rodzina).

W rodzinach poddanych okresowej ocenie sytuacji postanowiono kontynuować pracę asystenta z uwagi na potrzebę dalszych oddziaływań i realizacji zadań założonych w planie pracy z rodziną.

W rodzinach, którym przyznano asystenta rodziny występowały następujące problemy:

- niewydolność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- brak pozytywnych wyuczonych wzorców wychowawczych,
- bezrobocie,
- problemy związane z nadużywaniem alkoholu,
- podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie,
- ubóstwo,
- niepełnosprawność,
- konflikty pomiędzy małżonkami, konkubentami, jak również rodzicami i dziećmi,
- zadłużenia, problemy związane z toczącymi się postępowaniami rozwodowymi i alimentacyjnymi.

Asystent rodziny podejmując współpracę z rodziną rozpoznaje poziom jej destrukcji (destabilizacji), a następnie wspiera rodziny do pozytywnych zmian, do wydobywania i pomnażania ich zasobów, zawsze zgodnie z dobrem rodziny i w zindywidualizowanym tempie realizacji działań. Asystent rodziny, jako osoba wspierająca, w czasie spotkań z rodziną motywuje, komplementuje, podnosi poczucie własnej wartości, wspiera, wzmacnia, modeluje, informuje, podejmuje działania wychowawcze, towarzyszy, podnosi umiejętności rozwiązywania problemów, a czasami również przedstawia wymagania, przydziela zadania,

prowadzi rozmowy dyscyplinujące, czyli używa całego wachlarza metod, dzięki którym rodzina ma szansę na reintegrację i przywrócenia dla dzieci warunków do wychowywania w atmosferze miłości, akceptacji i rozumienia ich potrzeb.

Zadania Asystenta Rodziny

Do zadań asystenta rodziny należało podejmowanie działań naprawczych w rodzinach w ramach obowiązków służbowych, a w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym.
- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z koordynatorem pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej; udział w spotkaniach grup roboczych ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, której organizatorem jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu i Kozienicach.
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego; wskazywanie, jak sprawnie można wykonywać obowiązki domowe; doradzanie w jaki sposób zarządzać środkami finansowymi.
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych; pomoc w wyszukiwaniu ofert wynajmu mieszkania,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych; motywowanie do uczestnictwa w różnego rodzaju terapiach: terapii rodzinnej, terapii psychologicznej, terapii uzależnień;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi; współpraca z nauczycielami, wychowawcami i pedagogami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych z dziećmi; wskazywanie sposobów wspólnego spędzania czasu z rodziną; aktywowanie do częstych kontaktów rodziców z wychowawcami; pomoc w odrabianiu lekcji, wyrównywaniu zaległości w nauce i przygotowaniu do sprawdzianów szkolnych oraz poprawy ocen semestralnych; informowanie w jaki sposób należy wypełniać dokumenty, jak działają urzędy, placówki wspierające rodziny i dzieci; motywowanie do większego zaangażowania w opiekę nad dziećmi i zadbania o estetyczną stronę mieszkania;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin; udział w ważnych wydarzeniach rodzinnych oraz pozaszkolnych formach aktywności dzieci;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych; kontynuowania nauki;

- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- pomoc w terminowym realizowaniu spraw urzędowych przy wykorzystaniu uprawnień asystenta rodziny; towarzyszenie rodzinie i inicjowanie działań prawnych w celu uregulowania zaniedbań i wyjaśnienia sytuacji prawnej w sprawach rodzinnych;
- wspomaganie rodziny w zabezpieczeniu odpowiedniej specjalistycznej opieki medycznej i psychologicznej, towarzyszenie podczas wizyt lekarskich; motywowanie do systematycznego leczenia i zażywania leków zgodnie z zaleceniami lekarza, wspieranie w kontynuowaniu leczenia, udzielanie wsparcia emocjonalnego osobie chorej i członkom jej rodziny, również gdzie występuje problem długotrwałej choroby psychicznej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w rodzinach z problemem alkoholowym, w zakresie wzmocnienia rodziny;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia i bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną: karty informacji o rodzinach, planu pracy z rodzinami, miesięczne sprawozdania ze współpracy z rodzinami;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, co pół roku;
- monitorowania funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o jej członkach; okresowe sprawozdania do Sądu o przebiegu współpracy z rodziną; bieżące informowanie sądu o niepokojących zdarzeniach w rodzinach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny; m. in. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu i Koźmierzach, Koordynatorem pieczy zastępczej, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Komendą Policji, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Sądem Rodzinnym, kuratorami społecznymi, pedagogami i wychowawcami dzieci w szkołach i przedszkolach, świetlicą środowiskową;
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym lub Grupą Roboczą, pracownikiem socjalnym prowadzącym procedury „Niebieskie Karty”.
- powoływanie grup roboczych odnośnie rodzin asystenckich z udziałem specjalistów i osób współpracujących na rzecz rodziny w celu udzielania rodzinom kompleksowej pomocy adekwatnej do pojawiających się problemów i potrzeb.

2. Rozwój współpracy interdyscyplinarnej na rzecz wsparcia dziecka i rodziny

Współpraca interdyscyplinarna na rzecz wspierania dziecka i rodziny, wzorem poprzednich lat, prowadzona była zarówno w obrębie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach, jak i pomiędzy ośrodkiem oraz innymi urzędami, instytucjami, a także organizacjami pozarządowymi realizującymi działania na rzecz rodzin i dzieci. Wewnątrz ośrodka polegała ona na ścisłej współpracy asystenta rodziny z pracownikami socjalnymi, a także z pracownikami pozostałych komórek organizacyjnych, w tym Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych. Asystent rodziny, w ramach podejmowanych czynności służbowych, współpracowali także z organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej tzn. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu i Koźienicach, z placówkami opiekuńczo - wychowawczymi, w których zostały umieszczone dzieci pochodzące z Gminy Pionki.

Współpraca odbywała się także na linii GOPS – sąd rodzinny, a w szczególności dotyczyła ona współdziałania z Sądem Rejonowym. Asystent rodziny kontaktował się także ze szkołami, przedszkolami, żłobkami do których uczęszczają dzieci z rodzin objętych wsparciem GOPS w Pionkach. Asystent rodziny oraz pracownicy socjalni pozostawali również w ścisłym kontakcie z jednostkami ochrony zdrowia, w tym szczególnie z przychodniami lekarzy rodzinnych z terenu Gminy Pionki, z Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Pionkach, z dzielnicowymi Komisariatami Policji w Pionach. Współpraca ta miała charakter przede wszystkim konsultacji, wymiany informacji, a także wypracowania wspólnych decyzji i podejmowania działań mających na celu poprawę funkcjonowania rodzin sprawujących opiekę nad dziećmi, jak i rodzin ubiegających się powrót pod ich opiekę dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej. Współpraca asystenta rodziny z wymienionymi wyżej podmiotami polegała na systematycznym, a czasami niemal codziennym kontakcie osobistym, telefonicznym, bądź pisemnym (w zależności od możliwości lokalizacyjnych i organizacyjnych). W ramach współpracy z sądem rodzinnym w 2019 r. asystent rodziny i pracownicy socjalni sporządzali sprawozdania o sytuacji rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Kolejnym działaniem wpisującym się we współpracę interdyscyplinarną pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny jest współpraca asystenta rodziny oraz pracowników socjalnych z Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Asystent rodziny i pracownicy socjalni są powoływani przez ww. zespół do pracy w grupach roboczych na potrzeby rozwiązania problemu przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach

w ramach procedury "Niebieskie Karty". Pracownicy ci w ramach pracy w grupie diagnozują problem przemocy, podejmują działania mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, rozpowszechniają informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy rodzinom w środowisku, a także podejmują działania zaradcze zarówno w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak i osób doznających przemocy. W 2019 r. asystenci rodziny byli aktywni w grupach roboczych, natomiast pracownicy socjalni działali we wszystkich grupach roboczych.

3. Doskonalenie umiejętności zawodowych i metod pracy z rodziną pracowników instytucji oraz organizacji działających w obszarze pomocy dziecku i rodzinie

Niezwykle ważnym aspektem w pracy z rodzinami z różnego rodzaju problemami jest ciągłe doskonalenie i rozwijanie kompetencji zawodowych osób pracujących z nimi i na ich rzecz. Mając na względzie tę kwestię pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach stale podwyższają kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach, warsztatach i konferencjach oraz uzyskują specjalizacje zawodowe:

- 18.01.2019r. 2 pracowników socjalnych uczestniczyło w szkoleniu „Asystent rodziny – nowelizacja ustawy”,
- 04.06.2019r. asystent rodziny uczestniczył w szkoleniu „Pracownik socjalny i asystent rodziny, a rola kierownika OPS w podziale zadań pomiędzy nimi”,
- 07.06.2019r. 7 pracowników GOPS w Pionkach uczestniczyło w szkoleniu „Problematyka przemocy w ujęciu interdyscyplinarnym – działalność zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych w zakresie przeciwdziałania zjawisku”,
- 17.09.2019r. 2 pracowników socjalnych brało udział w szkoleniu „Ustawa o pomocy społecznej – nowelizacja – aktualne problemy”.
- Podniesienie kwalifikacji zawodowych przez jednego pracownika poprzez ukończenie szkolenia organizowanego przez Polskie Stowarzyszenie Centrum Mediacji w zakresie Mediacji rodzinnych.
- Rozpoczęcie przez pracownika studiów II stopnia o specjalizacji Profilaktyka społeczna i resocjalizacja.

Ponadto Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego we współpracy z dzielnicowym Komisariatu Policji w Pionkach przeprowadził szkolenie dla dyrektorów szkół z tereny Gminy Pionki dotyczące tematów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz sporządzania kwestionariusza „Niebieskiej karty”

4. Wspieranie osób przeżywających trudności w pełnieniu ról rodzicielskich oraz poprawa funkcjonowania rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo

4.1 Prowadzenie pracy socjalnej z rodziną

Istotną formą pomocy rodzinom, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, jest praca socjalna, którą w GOPS w Pionkach realizowało w roku ubiegłym 4 pracowników socjalnych. Praca socjalna, świadczona jest na rzecz osób i rodzin, ma na celu wzmocnienie ich kompetencji społecznych oraz poprawę funkcjonowania w środowisku lokalnym. Prowadzona jest w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności klientów GOPS oraz społeczności lokalnych. Pracownicy socjalni objęli pracą socjalną łącznie 154 rodziny, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 30 rodzin która potwierdzona została dokumentacją w formie notatek służbowych oraz innych dokumentów. Z częścią z tych rodzin zawarte zostały kontrakty socjalne będące swoistą umową, w oparciu o którą realizowane są działania zarówno ze strony rodziny, jak i instytucji.

Ponadto pracownicy socjalni tut. Ośrodka przeprowadzali wywiady środowiskowe i wydawali opinie na potrzeby PCPR, Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, Ośrodków Pomocy Społecznej, Sądów, Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej. Dotyczyły one głównie rozwiązywania problemów bezrobocia, uzależnień, problemów opiekuńczo - wychowawczych, zaniedbań w zakresie leczenia, konfliktów rodzinnych, przemocy. Szczególnym utrudnieniem dla pracownika socjalnego jest prowadzenie pracy socjalnej z osobą chorą psychicznie lub zaburzoną psychicznie. Wszystkie te działania często są prowadzone przy współpracy policji, kuratora, pedagoga, lekarzy, przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Praca socjalna w roku 2018 obejmowała również:

- Wytypowanie osób bezrobotnych z terenu Gminy Pionki oraz zrekrowanie ich do prac społecznie-użytecznych. W razie konieczności spisywanie kontraktu socjalnego. Współpraca z Urzędem Pracy w Pionkach. Przez cały okres trwania prac społecznie - użytecznych kontrolowanie obecności i sposobu realizowania powierzonych obowiązków. Stały kontakt z placówkami, w których realizowane są prace społecznie- użyteczne.
- Udział w programie „ SZLACHETNA PACZKA”. Typowanie rodzin, współpraca z wolontariuszami, pozyskiwanie środków na zakup niezbędnych produktów żywnościowych lub środków czystości. Przygotowywanie paczek, dowiezenie ich do miejsca docelowego tj.

magazyn Szlachetnej Paczki w Centrum Aktywności Lokalnej w Pionkach. Przy współpracy „Szlachetnej paczki „ i zaangażowaniu tut. OPS w tym pracownika socjalnego dokonano remontu tj. malowania i sprzątania pomieszczenia, w którym przebywa niepełnosprawny podopieczny tut. Ośrodka. W ramach pomocy finansowej zakupiono na fakturę środki czystości jak i gumolit na podłogę.

- Prowadzenie postępowań z zakresu wszczęcia procedury Niebieskiej karty. Współpraca z policjantami dzielnicowymi z Komisariatu Policji w Pionkach. Tworzenie grup roboczych z domniemanymi sprawcami przemocy, jak również z domniemanymi ofiarami przemocy. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których wszczęto procedurę Niebieskiej karty. Informowanie Sądu o sytuacji dziecka w rodzinie, w której wystąpiły akty przemocy.
- W uzasadnionych przypadkach proponowanie skorzystania z Punktu Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Problemów Alkoholowych. Ustalenie terminu i poinformowanie podopiecznego o wizycie. Dopełnienie formalności administracyjnych (RODO, lista obecności, wnioski o wizytę złożony przez podopiecznego).

4.2. Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

Placówki oświatowe zapewniają uczniom udział w zajęciach wyrównujących szanse: zajęcia rewalidacyjne, korekcyjno – kompensacyjne, logopedyczne, indywidualne zajęcia dydaktyczno -wyrównawcze, gimnastykę korekcyjną. Zwiększono dostępność kształcenia dla dzieci niepełnosprawnych poprzez: zatrudnienie specjalistów, organizację zajęć.

W ramach wyodrębnionych w budżecie środków nauczyciele mają możliwość korzystania z bieżących szkoleń. W gminie funkcjonują 7 placówek oświatowych w tym 1 przedszkole i 7 oddziałów przedszkolnych. Razem w placówkach oświatowych na terenie Gminy Pionki korzysta 997 dzieci. W ramach zwiększenia dostępności kształcenia dla dzieci niepełnosprawnych, uczniowie niepełnosprawni dowożeni są do Szkoły Specjalnej – Zespół Szkół im. J. Śniadeckiego w Pionkach (transport wraz z opieką organizowany przez gminę). W roku szkolnym 2018/2019 dowożonych było 15 dzieci.

Gminny Zarząd Oświaty i Wychowania w Pionkach zakupił podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe – z tej formy pomocy skorzystało 791 uczniów szkół podstawowych klas I - VIII oraz oddziałów gimnazjalnych klas III. Zakupiono z dotacji celowej podręczniki na kwotę 86.280,59 zł.

4.3. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych.

W 2019r .Ośrodek Pomocy Społecznej finansował pobyt 7 dzieci w rodzinach zastępczych i pieczy instytucjonalnej. Koszt dofinansowania wynosił 35878,30 zł. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej objął poradnictwem specjalistycznym i pracą socjalną oraz pomocą asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w rodzinie zastępczej. Działania te miały na celu odbudowę więzi rodzinnych, doprowadzenia do powrotu dziecka pod opiekę rodziców.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki (art. 191 ust. 9 i ust. 10 Ustawy):

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w I roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w II roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
3. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w III roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Na podstawie zebranej w ciągu roku dokumentacji można określić najczęstsze przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej, należą do nich: uzależnienia rodziców zwłaszcza od alkoholu, przyjęcie nieodpowiedniej postawy rodzica, rażące zaniedbania wychowawcze, brak współpracy z instytucjami.

4.4. Udzielanie stypendiów i zasiłków szkolnych

Zadanie to realizowane było przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach. W roku 2019 pomocą w formie stypendiów szkolnych objęto 276 uczniów. Pomocą w formie zasiłków szkolnych, przyznawanych uczniom przejściowo w związku z ich trudną sytuacją materialną z powodu zdarzenia losowego w roku sprawozdawczym, objęto 10 uczniów na kwotę 5270 zł. Łączna kwota przeznaczona na zasiłki szkolne i stypendia wyniosła 152962 zł w tym środki z dotacji celowej Wojewody Mazowieckiego w wysokości 137665,80 zł. i środki własne Gminy Pionki w wys. 15297,20 zł.

4.5. Wspieranie finansowe rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej

Pomocą materialną ośrodka w 2019r. objętych było 392 rodzin w tym 1009 osób

skorzystało z pomocy w formie pracy socjalnej. Pomoc w rodzinach w szczególności świadczona była z powodu: bezrobocia 98 rodzin, ubóstwo – 82 rodziny, niepełnosprawności – 77 rodziny, długotrwałej lub ciężkiej choroby- 35 rodziny, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 33, alkoholizmu – 4 rodziny oraz trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 14 rodzin.

Najczęstszą formą pomocy jaką otrzymały rodziny wspierające były zasiłki okresowe pobierane przez 42 rodzin na kwotę 62 998 zł., które pochodziły ze środków dotacji celowej, oraz zasiłki celowe, które otrzymało 87 rodzin w szczególności na zakup opału, odzieży, leków i żywności na kwotę 45 677 zł. W 2019r. 134 dzieci objęto dożywianiem w szkole którego koszt wyniósł 105 088,00 zł. Ponadto 688 rodzin pobierało z tut. Ośrodka świadczenia rodzinne wraz z dodatkami na kwotę 3 573 191,00 zł, świadczenia z funduszu alimentacyjnego 43 rodzin na kwotę 293 540,00 zł, natomiast 1 221 rodzin pobierało świadczenia wychowawcze 500+ na kwotę 8 590 506,70 zł, pomoc w ramach programu Dobry Start otrzymało 1326 dzieci na kwotę 397 800,00 zł. Wydano 272 Kart Dużej Rodziny.

4.6. Realizacja usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi o szczególnych potrzebach zdrowotnych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznawane osobom z zaburzeniami psychicznymi w oparciu o art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, to świadczenie niepieniężne udzielane rodzinom z dziećmi o szczególnych potrzebach zdrowotnych.

W 2019 r. z tego typu usług korzystała jedna rodzina, korzystając ze specjalistycznej pomocy pedagogicznej niezbędnej w procesie rozwoju dziecka z głębokim upośledzeniem umysłowym.

4.7. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.

Komisariat Policji w Pionkach przeprowadził na terenie Gminy Pionki szereg prelekcji o zróżnicowanej tematyce:

- tematyka uzależnień; 34 pogadanki z uczniami, 16 pogadanek z rodzicami, natomiast z nauczycielami i pedagogami 38
- tematyka bezpieczeństwa w ruchu drogowym (nietrzeźwi kierowcy, pod wpływem środków odurzających); 34 pogadanki z uczniami, 16 pogadanek z rodzicami.

- tematyka stosowania przemocy (rodzicielska, rówieśnicza) 18 pogadań z uczniami, 12 pogadań z rodzicami.
- tematyka dotycząca cyberprzemocy, stalking; 34 pogadanki z uczniami, 16 pogadań z rodzicami.
- tematyka dotycząca zachowania bezpieczeństwa w kontaktach z nieznajomymi; 34 pogadanki z uczniami
- tematyka dotycząca bezpieczeństwa w trakcie ferii zimowych, wakacji; pogadanki z 45 prelekcji z uczniami.

4.8. Organizowanie nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego w szczególności psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego.

W 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach kontynuował działalność w zakresie zapewnienia nieodpłatnego specjalistycznego wsparcia dla osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej, w tym rodzin przeżywających kryzys oraz rodzin z problemem przemocy oraz uzależnień. W roku 2019 ramach wsparcia psychologicznego 14 osób było wspieranych w zakresie problemu przeciwdziałania przemocy domowej (42 konsultacji), 11 osób w zakresie problemu uzależnienia od alkoholu i innych uzależnień (34 konsultacji).

III. Potrzeby dotyczące realizowanego działania.

Mając na uwadze szerokie spektrum problemów i specyfikę pracy z rodzinami objętych wsparciem specjalistów i asystenta rodziny zauważa się potrzebę:

1. Utrzymania dobrej współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę.
2. Nawiązania współpracy z jednostkami świadczącymi pomoc specjalistów – szczególnie pożądanym tj. lekarz psychiatra, psycholog dziecięcy, psychiatra dziecięcy, terapeuta uzależnień.
3. Rozpowszechniania informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy rodzinie w środowisku lokalnym.
4. Skrócenia czasu oczekiwania na wizyty w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pionkach, przychodniach lekarskich - specjalistycznych.
5. Utrzymania liczby zatrudnienia asystentów rodziny (co pozwoli na skuteczną pracę z rodziną).
6. Dostępu do środków finansowych umożliwiających ciągłe podnoszenie kwalifikacji kadry.

7. Podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników działających na rzecz rodziny.
8. Możliwości finansowania rodzin wspierających.
9. Założenie i rozwinięcie grupy wsparcia dla rodzin mających problemy wychowawcze, problemy z uzależnieniem oraz przemocą.
10. Prowadzenie kampanii społecznych na rzecz zdrowej rodziny.

Celem osiągnięcia lepszych rezultatów istnieje potrzeba zaangażowania wszystkich podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny na terenie gminy Pionki. Zintegrowane działania mogą być gwarancją wypracowania jednolitego systemu wspierania rodzin, co w efekcie doprowadzi do sytuacji, gdzie rodziny będą funkcjonować na lepszym poziomie, z pełniejszym wykorzystaniem własnych zasobów, przy okazjonalnym wsparciu instytucji pomocowych.

Podsumowanie

Z analizy danych przedstawionych w niniejszym sprawozdaniu oraz wskaźników monitorowania realizacji Programu wynika, że działania przyjęte w Programie i założone w nim cele są sukcesywnie realizowane. Rok 2019 r. po raz kolejny pokazał, że podejmowane w ramach Programu działania są skuteczne przede wszystkim dzięki współpracy interdyscyplinarnej, odbywającej się zarówno pomiędzy pracownikami merytorycznymi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pionkach, który jest głównym realizatorem zadań z obszaru wspierania rodziny, jak i w ramach współpracy pomiędzy instytucjami.